

Rente wordt een Groot Risico.

Ik heb een hekel aan onheilsprofeten. De wereld zal nooit vergaan. In ieder geval geloof ik dat de aarde de mensheid zal overleven. En toch ga ik, als adviseur op het gebied van fusie en overname in het MKB, een waarschuwende vinger opsteken.

De rente wordt weer een groot risico. Lekker stoere uitspraak zult u zeggen. Zo kunt u ook de toekomst voorspellen. Maar steeds meer seinen staan op oranje. Kwestie van tijd dat ze op rood gaan. Beantwoord voor uzelf eens concreet de volgende vragen. Hoeveel extra kosten heeft uw onderneming bij ieder % rentestijging? Hoe groot is uw veiligheidsmarge?

Voor alle duidelijkheid: DE rente bestaat niet. We maken onderscheid tussen de geldmarkt en de kapitaalmarkt. De rente op de geldmarkt ("kort geld") wordt bij ons bepaald door de ECB. De rente op de kapitaalmarkt ("lang geld") bepalen wij met z'n allen: bedrijven, overheden, consumenten, vraag & aanbod. De geldmarkt (de ECB) is vaak de trendsetter, de kapitaalmarkt is dikwijls de volger.

Waarom wordt rente weer een groot risico?

- Na het uitbreken van de kredietcrisis (september 2008) is de geldmarktrente door de ECB geforceerd verlaagd van bijna 5% tot minder dan 1%. Waarom? Om een totale ineenstorting van de economie te voorkomen. We lijken inmiddels gestaag uit het economische en financiële dal te klimmen. De klepel zal weer de andere kant uit slingeren.
- De prijzen van belangrijke grondstoffen (olie, metalen, agrarische producten) zijn spectaculair en structureel aan het stijgen. Door harde concurrentie (voorbeeld: de supermarkten) zijn de prijzen van veel producten laag gebleven. Maar dat gaat niet veel langer duren. Prijzen gaan omhoog. De inflatie gaat oplopen.
- Nog een reden waarom de inflatie gaat oplopen, en misschien nog wel sterker dan de vorige reden: de prijs van arbeid gaat in Europa langzaam maar gestaag oplopen door de vergrijzing.
- Banken krijgen wereldwijd de komende jaren te maken met veel strengere kapitaaleisen (codenaam: Basel-3). En terecht zult u zeggen, en dat is ook zo. We willen nooit meer een nieuwe kredietcrisis. Maar wat betekent Basel-3? De prijs voor bedrijfskrediet zal veel scherper worden afgestemd op het kredietrisico dat de bank loopt op het betreffende bedrijf. Lang verhaal kort: het gemiddelde krediet aan een MKB-onderneming zal véél duurder worden.
- De centrale banken, vooral in de VS (de FED) maar ook in Europa (de ECB), hebben sinds september 2008 zwaar gezondigd tegen alle monetaire wetten. Weet u wie inmiddels de grootste schuldeiser is van de Verenigde Staten? Antwoord: de Verenigde Staten zelf. De FED, dus de centrale bank van de VS zelf, "bezit" inmiddels meer schuld papier van de eigen overheid dan de Chinezen. De VS zijn meesters in het rondpompen van steeds meer geld. Dat is op zich al riskant maar wat veel erger is: de VS kunnen de tering niet naar de nering zetten. Er lijkt, bij een absurd hoog schuld niveau van de Amerikaanse overheid, ook nu nog geen enkele "sense of urgency". Let it roll baby roll!

Terug naar mijn vak, het adviseren van ondernemers bij koop of verkoop van een onderneming. Ik ervaar gelukkig dat banken weer in de markt zijn voor het financieren van overnames. In het MKB is een financiering van 2,5x tot 4,0x de Ebitda weer haalbaar (Ebitda = bedrijfsresultaat vóór rente,

belastingen en afschrijvingen). Bancaire financiering van een overname moet gezonderwijs in het MKB binnen 5-6 jaar kunnen worden afgelost.

Mijn stellingen:

-de rente op de geld- en de kapitaalmarkten in de VS en Europa zal binnen 5-8 jaar met 4-6% stijgen (en dat zou nog altijd minder zijn dan begin jaren 80 van de vorige eeuw, toen bedroeg de lange rente > 10%...)

-meer geld voor rente betekent minder geld voor aflossingen

-voor overnames zal minder geleend kunnen worden

-de waarde van ondernemingen en de prijzen bij overnames zullen onder druk komen, misschien wel sterk.

Maar ondernemers....u laat zich niet afschrikken en gaat gewoon door met ondernemen. Ook daarvan ben ik overtuigd.